

Regelverket

Regelverket - Innehållsförteckning - Lokala regelsamlingen - Personal - Bisysslor

Utskriftsvy

DNR: LiU
1505/01-30

ANSVARIG: Göran Hessling

LÖPNR: RS U2:02

BESLUTSDATUM: 2002-01-23

Rektors rekommendationer och anvisningar rörande bisysslor

1 Inledning

Mot bakgrund av gällande lag- och avtalsrättsliga föreskrifter rörande bisyssla samt den promemoria som denna dag upprättats inom Linköpings universitet (PM rörande lärares och andra anställdas rätt till bisysslor, anmälningsskyldighet m m) lämnar rektor i de följande rekommendationer och anvisningar i fråga om lärares och andra anställdas rätt till bisysslor samt om den anmälningsskyldighet som föreligger beträffande lärare.

2 Rektors rekommendationer

2.1 Allmänt

Följande kommentarer avser övergripande samtliga kategorier anställda vid universitetet, låt vara att de vanligtvis aktualiseras främst beträffande lärares anställningsförhållanden.

Skälig tid för tillåtna bisysslor

Det är angeläget för både den enskilde anställda och för LiU att

möjligheterna till bisysslor av kvalificerad natur tas till vara i rimlig utsträckning. Särskilt för en professor, men även i vissa fall för andra anställda kan en eller flera bisysslor som tillsammans tar i anspråk *högst 300 – 400 timmar per år* te sig som en acceptabel volym av arbete utanför tjänsten, givet att arbetstiden för LiUs räkning inte ensidigt reduceras eller förläggs till sådan tid att bisysslan blir hämmande för verksamheten inom universitetet. (Jfr nedan punkt 2.2)

Åtskild verksamhet

Genom den till följd av bisysslorna ökade kontaktytan med samhället utanför LiU uppstår ett informationsutbyte som dels leder till att universitetets kunnande förs ut i näringsliv, förvaltning etc., dels leder till att såväl universitetets lärare som andra anställda får ökad insikt om förhållanden och problem i samhället, vilket är ägnat att berika också deras kompetens. Det finns inte heller något att invända mot att de anställda denna väg kan förbättra sina samlade inkomster, givet att denna möjlighet inte för med sig en sådan intresseförskjutning att bisysslorna blir en huvudsak och anställningen vid universitet en bisyssla, *de facto*. Det krävs dock att bisysslan hålls klart åtskild från anställningen vid LiU bl.a. så att kostnader som föranleds av bisysslan inte till någon del drabbar universitetet.

Särskilda intressen i det enskilda fallet

Det finns skäl att peka på att bisysslorna ibland kan vara av sådan karaktär att de kan byta skepnad och i form av uppdragsverksamhet kan tas in i universitetet och fullgöras i tjänsten av den berörde läraren (och eventuellt också av annan institutionspersonal). Föreligger det underskott på personal vid institutionen och svårigheter att rekrytera fler anställda kan det vara att föredra att arbetsuppgifterna i fråga utförs som bisyssla och således inte reducerar den arbetstid som disponeras inom universitetet för andra uppgifter. Är situationen den motsatta kan det vara av intresse för både den anställde och universitetet att möjligheterna till uppdragsverksamhet tas till vara. Det är lämpligt att den anställde diskuterar denna avvägning med sin prefekt eller enhetschef.

2.2 Rektors rekommendationer beträffande ämnesbundna FOU-bisysslor

Den särreglering avseende lärares rätt till bisyssla som ges i 3 kap 7§ högskolelagen bör tolkas positivt. De allmänna rekommendationerna beträffande bisysslor ovan gäller i tillämpliga delar även i dessa fall. Noteras bör dock att tiden för lärares engagemang i exempelvis olika nationella och internationella vetenskapliga organ, vilket som framgått ovan vanligen är av ett mycket stort intresse för LiUs egen del, *normalt inte bör beaktas vid beräkningen av (sammanlagd) skälig tid för bisyssla* för berörd lärare. Motsvarande gäller bl a vidare för lärares engagemang i forsknings- och utvecklingsverksamheten hos andra universitet och högskolor samt i styrelse för bolag, i vilket LiU genom

Universitetsholding utövar ett bestämmande inflytande och där läraren inte har något eget ägarintresse samt de fall där lärare åtar sig uppdrag som referee, opponent eller sakkunnig. Detta gäller givetvis under förutsättning av att den enligt anställningsavtalet gällande arbetstiden för LiUs räkning inte ensidigt reduceras eller förläggs till sådan tid att bisysslan blir hämmande för verksamheten inom universitetet.

Ämnesbundna – och icke ämnesbundna - FOU-bisysslor

Den för universitetslärarna utvidgade rätten till bisyssla gäller bara ämnesbundna bisysslor som avser forskning eller utvecklingsarbete. Om en bisyssla faller utanför läraranställningens ämnesområde - så som detta är definierat genom ämnesbenämningen - eller avser annan verksamhet än forskning eller utvecklingsarbete, t.ex. utbildning eller administration, så omfattas den inte av den utvidgade rätten. Bisysslan kan visserligen vara tillåten ändå, men med tillämpning av de allmänna bisyssloreglerna i lagen om offentlig anställning eller gällande kollektivavtal.

Exempel på ämnesbundna FOU-bisysslor:

- rådgivning i vetenskapliga frågor eller annat jämförbart konsultuppdrag inom lärarens ämnesområde (t ex som referee, opponent eller sakkunnig)
- produktion i egen regi som grundar sig på lärarens egna uppfinningar eller av läraren utvecklade produktionsmetoder
- ledamotskap i styrelse för bolag, vars verksamhet anknyter till lärarens ämnesområde.

Följande bisysslor kan däremot *inte* anses som ämnesbundna FOU-bisysslor:

- uppdrag som läraren får på grund av sin allmänna – och mindre på grund av sin ämnesspecifika – kompetens
- rena undervisningsuppdrag, oavsett om de avser lärarens ämnesområde eller ej.

Bisysslor och jäv

Vid alla former av tillåtna bisysslor är det väsentligt att uppträda så att omvärldens förtroende för LiU inte skadas. Särskilt jävsfrågorna är viktiga att beakta. Förvaltningslagens föreskrifter avseende jäv måste därför vara kända av de anställda vid LiU. Detta bör återkommande tillses av prefekt eller enhetschef.

Förhållandet att en lärare har rätt till en bisyssla avseende forskning och utvecklingsarbete innebär inte att han/hon kan utföra denna under vilka former som helst utan konsekvenser för vederbörandes anställning inom universitet. Om exempelvis han/hon inom ramen för sin bisyssla leder eller företräder ett företag, som står i ett affärsmässigt förhållande till den institution eller arbetsenhet där vederbörande tjänstgör, kan

han/hon samtidigt inte upprätthålla någon beslutsfunktion inom institutionen. Den exakta gränsdragningen mellan det tillåtna och det otillåtna kan emellertid inte formuleras på ett allmänt plan utan först med hjälp av omständigheterna i det enskilda fallet.

3 Rektors anvisningar beträffande lärares m fl anmälningsskyldighet

Universitetslärares utvidgade rätt till bisysslor motsvaras av en likaledes utvidgad skyldighet att hålla LiU som arbetsgivare underrättad om de bisysslor som han eller hon har och som har anknytning till anställningens ämnesområde enligt 4 kap 32§ högskoleförordningen.

Vilka omfattas av anmälningsskyldigheten?

Anmälningsskyldigheten omfattar innehavare av (och vikarie på) läraranställning. Skyldigheten gäller oavsett anställningens omfattning och gäller även för helt eller delvis tjänstledig lärare. Det ligger dock i sakens natur att anmälningsskyldigheten är av mer begränsad betydelse när fråga är om t ex adjungerade anställningar med en omfattning av 20 procent av heltid eller vid kortare gästlärarperioder.

Vilka bisysslor medför anmälningsskyldighet?

All verksamhet som avser bisyssla inom läraranställningens ämnesområde skall anmälas. Detta gäller oavsett om verksamheten bedrivs i form av anställning, uppdrag eller i eget eller närståendes företag och oavsett bisysslans omfattning och varaktighet.

Anmälningsskyldigheten är således inte begränsad till de ämnesbundna FOU-bisysslorna utan gäller även ämnesanknutna bisysslor i övrigt.

Exempel på bisysslor som skall anmälas är:

- anställning som lärare eller annan medverkan i utbildning hos annan huvudman (annan högskola, gymnasieskola, grundskola, folkhögskola, studieförbund, konsultföretag etc.),
- anställning, medverkan som konsult eller annat engagemang i forskning eller utvecklings- arbete (dock ej verksamhet hos huvudarbetsgivare för den som är adjungerad lärare vid LiU),
- anställning eller annat engagemang i egna eller andras bolag eller firmor (dock ej verksamhet hos huvudarbetsgivare för den som är adjungerad lärare vid LiU),
- klinisk verksamhet (inkl egen praktik) som ej är att hänföra till Landstinget i Östergötland
- klinisk prövningsverksamhet
- uppdrag som sakkunnig, opponent, referee etc. eller ledamot av forskningsråd, styrelser, akademier eller andra organisationer (inkl. vetenskapliga tidskrifter) med uppgift att planera, utvärdera

eller främja forskning och utveckling.

När skall anmälan ske?

Varje lärare vid LiU skall i samband med anställningens påbörjande anmäla förekommande ämnesbundna FOU- och andra bisysslor till prefekt eller enhetschef i enlighet med särskild blankett som tillhandahålls genom rektorskansliets försorg. Blanketten finns att hämta på <http://www.liu.se/org/pa/Bisyssla.pdf>

Vidare gäller att såväl lärare som annan personal i samband med anställningen vid LiU av prefekt eller enhetschef skall *informerar* om gällande rekommendationer och anvisningar beträffande bisyssla. Gällande dokument finns tillgängliga på LiUs hemsida www.liu.se/regler.

De anställda skall vidare *återkommande* – *minst var 18e månad* – erinras om gällande skyldigheter avseende bisysslor samt om möjligheten att få besked från prefekt eller enhetschef och ytterst rektor i dessa frågor. Hänvisningen till rektor innebär i första hand att såväl den enskilde anställda som berörd prefekt eller enhetschef hänvisas till chefsjuristen för rådgivning.

Lärare är skyldig att *fortlöpande* till prefekt eller enhetschef skriftligen anmäla förändringar och tillägg till tidigare inlämnad anmälan.

Redovisning och dokumentation

Det ankommer på prefekt eller enhetschef att tillse att lämnade anmälningar om bisysslor registreras och att sammanställningar i föreskrivna fall lämnas till rektorskansliet.

Dessa rekommendationer och anvisningar gäller tills vidare och skall införas i LiUs lokala regelsamling. Härigenom upphör rektors PM från den 23 februari 1994 att gälla.

Utskriftsvy

Informationsansvarig: Sven-Erik Karlsson * Tekniskt ansvarig: Fredrike Wagnsgård